

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 29. 5. 2019

Martina Vráblik Solčányiová, hovorkyňa NBS

Dobrý deň, vítam vás na dnešnej tlačovej konferencii k Správe o finančnej stabilite k máju 2019, ktorú predstavia člen Bankovej rady Národnej banky Slovenska a výkonný riaditeľ úseku obozretného dohľadu, pán Vladimír Dvořáček, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni, pán Marek Ličák a pán Štefan Richtárik z rovnakého odboru. Embargo je do skončenia tlačovej konferencie. Nech sa páči, pán výkonný riaditeľ.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ úseku obozretného dohľadu

Ďakujem pekne, prajem vám príjemné odpoľudnie, tak, ako každý raz, aj tento raz sa stretávame po tom, ako Banková rada schválila Správu o finančnej stabilite. Dovoľte, aby som na úvod povedal niekoľko hlavných správ, ktoré vyplývajú z poslednej analýzy. Vždy začíname nejakými komentármi k externému prostrediu – pokiaľ ide o hodnotenie externého prostredia dnes, vidíme tu zhoršovanie sentimentu svetovej ekonomiky na pozadí ktorého je spomalenie globálneho hospodárskeho rastu. Pokiaľ ide o globálne finančné trhy, iste ste zaznamenali, že už koncom minulého roka sa vyskytli viaceré turbulencie a prepad cien väčšiny aktív. Aj po istej korekcii, ktorá nastala v novom roku, situácia ostáva značne volatilná a existujú tu obavy o opätovné zhoršenie situácie. Čiže toto riziko stále pretrváva a takisto by som chcel povedať, že vnímame aj nadmerný rast globálnej zadlženosti. Pokiaľ by sme chceli hodnotiť globálnu zadlženosť a porovnať si jej mieru, môžeme konštatovať, že je dnes vyššia ako bola na sklonku veľkej finančnej a ekonomickej krízy pred jedenástimi rokmi. Keď sa pozrieme na našu domácu ekonomiku, tak to vyzerá pomerne optimistickejšie – oslabenie zahraničného dopytu v kontexte globálneho vývoja malo len jemný tlmiaci efekt na vývoj domácej ekonomiky a v porovnaní s inými krajinami Európskej únie ostáva rast na Slovensku stále pomerne vysoký. Hovoríme, že slovenská ekonomika tak napriek globálnemu ochladeniu ostáva v pokročilej fáze ekonomického a finančného cyklu. Vážené dámy, vážení páni, dovoľte, aby som sa teraz chvíľu venoval tomu hlavnému trendu a súčasne aj riziku pre finančnú stabilitu na Slovensku, ktorým je rast úverov domácnostiam, ktorý je sprevádzaný rastom zadlženosti domácností. Pokiaľ si porovnáваме situáciu v tomto roku s tým, čo sme tu mali minulý rok, hovoríme, že došlo k istému spomaleniu rastu retailových úverov. Toto nastalo prvý krát za posledných päť rokov, pričom na toto spomalenie vplývalo viacero faktorov. Okrem samotného vplyvu opatrení

Národnej banky, keď sme sprísňovali v priebehu minulého roka limity pre poskytovanie úverov, sú tu aj ďalšie faktory, ktoré vplývajú na tento stav – a to je postupné nasycovanie trhu, pričom podiel domácností s úverom v mladších vekových kategóriách už presiahol európsky priemer. Pokiaľ ide o situáciu na trhu retailových úverov, pozorujeme tu teda postupný nábeh našich opatrení a to predovšetkým v dvoch dôležitých oblastiach – jednou je spomalenie tempa rastu zadlženosti domácností, ktoré spomalilo na najnižšiu úroveň od roku 2012. Druhou oblasťou je potom to, že rizikovosť nových úverov v posledných dvoch rokoch výrazne klesla. Toto zmiernenie rizikovosti pokladáme za dôležité, pretože v dlhšom časovom horizonte by malo prispieť k postupnému znižovaniu rizikovosti celého retailového portfólia. Zároveň však v správe konštatujeme, že tu ostávajú viaceré trendy a riziká, ktoré prispievajú ku kumulácii rizík, predovšetkým sú to faktory, ktoré podporujú ďalší rast úverov – tie sú stále silné – hovoríme o raste úverov na bývanie hlavne a takisto raste zadlženosti, ktorý je stále jeden z najvyšších v rámci EÚ a teda naďalej ho označujeme za nadmerný. Vplýva na to najmä vysoká miera konkurencie na trhu úverov na bývanie – indikátory nám ukázali, že konkurencia medzi bankami postupne ďalej rastie, čo má za následok pokračujúci tlak na úverové štandardy a v tomto kontexte vnímame aj aktivitu finančných sprostredkovateľov, ktorých podiel na novo poskytnutých úveroch tiež mierne rastie. Za rizikové pritom možno označiť najmä koncentráciu dlhu spolu s rastúcou penetráciou úverov vo všetkých vekových kategóriách a osobitne by som možno zdôraznil aj rastúci vek dlžníkov v čase splatnosti, pretože tie úvery sa poskytujú naozaj až na tie hraničné hodnoty až do 30 rokov. Chcel by som tiež zdôrazniť, že významným rizikom ostáva aj to, že naše domácnosti disponujú nízkym objemom čistých finančných aktív, ktoré by mohli predstavovať istú rezervu keď sa zhoršia ekonomické podmienky, pričom objem týchto aktív, keď ho porovnávame k HDP je najnižší v Európskej únii. Toto je teda to hlavné, nosné riziko, stručne sa zmienim aj o ďalších:

Pretrváva tu riziko udržateľnosti obchodných modelov bánk, o tom sme hovorili už aj minule, ale keď sa pozrieme na vývoj zisku bankového sektora v porovnaní s minulosťou, ten sa vyvíja zatiaľ relatívne priaznivo. Avšak rast zisku v posledných rokoch, keď si to pozrieme podrobnejšie, bol ovplyvnený najmä rýchlym rastom úverov a poklesom nákladov na kreditné riziko. Znamená to, že vývoj zisku v budúcom období sa stáva pomerne citlivým na zhoršenie ekonomického vývoja alebo všeobecne trendov, pričom väčšia miera citlivosti v tejto oblasti je najmä v skupine stredne veľkých a menších bánk. Na záver sa ešte zmienim o hodnotení odolnosti domáceho finančného sektora – kapitálová primeranosť ostáva na relatívne vyrovnanej a vysokej úrovni, pozitívnou správou je to, že ostávajú nízke hodnoty ukazovateľov zlyhania a existuje stále veľmi vysoké pokrytie zlyhaných úverov opravnými položkami.

Vyjadřím sa ešte stručne aj k možno nejakým zamýšľaným opatreniam, ktoré Národná banka môže v oblasti makroprudenciálnej politiky pripraviť alebo s čím by mohla prísť v nasledujúcom období. Vnímame tu práve veľký význam kapitálových vankúšov – pokiaľ totiž doteraz naakumulované riziká ostanú na takej vysokej úrovni, Národná banka môže zväziť v nasledujúcom období aj zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša. Nárast citlivosti bankového sektora na externé šoky potvrdilo nakoniec aj makro stresové testovanie, ktoré komentujeme a prišli sme k záveru, že ak by sa ekonomické podmienky zhoršili až tak veľmi, ako sa zhoršili pri predchádzajúcej kríze – teda pred desiatimi rokmi – tak by priemerná hodnota ukazovateľa kapitálovej primeranosti mohla poklesnúť až o 5 %. Toľko na úvod a tie ďalšie podrobnosti a detaily nechám na pána Ličáka. Ďakujem.

Marek Ličák, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni NBS

Ďakujem pekne, ja sa pokúsim zhrnúť tie základné trendy alebo základné riziká, pán Dvořáček už ich naznačil. Čiže skúsím len rozvinúť niektoré myšlienky a prípadne ukázať to ešte na nejakých číslach. Dobré, takže tým prvým a základným trendom je asi rast úverom domácnostiam – čiže už dlhodobo na to už poukazujeme, že je to jedno z tých hlavných rizík, ktorému momentálne sme vystavení a myslím, že keď porovnáme ten vývoj u nás a v iných európskych štátoch, tak môžeme zhodnotiť, že tak priaznivé podmienky pre rast úverov domácnostiam, ako máme na Slovensku, asi nikde inde nenájdeme. Ak sa pozriete na vývoj úrokových sadzieb, tie sú dlhodobo klesajúce – v podstate už v súčasnosti jedna z najnižších úrovní v rámci EÚ, vidíme veľmi pozitívny vývoj v oblasti ekonomiky, rast HDP, zlepšovanie zamestnanosti, pokles nezamestnanosti a zároveň veľmi vysoký tlak zo strany bánk na poskytovanie úverov. Čiže všetky tieto faktory robia celé to prostredie veľmi prorastovo orientované. Čiže platí to, čo sme povedali, že rast úverov tu naďalej je, je pomerne silný, stále patrí k najrýchlejším v rámci EÚ. To, čo je ale pozitívne, že vidíme určitú stabilizáciu – pokles tempa rastu. Ak sa na to pozrieme dlhodobejšie v horizonte dvoch rokov, čiže od marca 2017 po apríl alebo marec 2019, tak vidíme pokles pri úveroch na bývanie z 15 % na 10,7, pri spotrebiteľských úveroch podstatne dramatickejší – asi 13,5 % alebo 13,2 na necelé 3 %, čiže tie trendy tu existujú. To, o čom sa asi najviac diskutuje v poslednej dobe je posledné kolo sprísňovania – v podstate to, aký dopad malo na trh úverov. Pán Dvořáček to už naznačil, že keď sme predstavovali tie opatrenia, hovorili sme o dvoch hlavných cieľoch – prvé bolo zníženie rizikovosti, to bo vlastne prvoradý cieľ, to znamená, aby úvery boli poskytované v súlade s fundamentálnou nejakou pozíciou tých domácností alebo na základe toho, kde je ich finančná pozícia, a druhý taký cieľ už bolo aj zmiernovanie tempa rastu. Ale keď si pamätáte,

mali sme tu takto pred rokom tlačovú konferenciu, ukazovali sme simulácie aký dopad očakávame, tak v prvom rade sme hovorili o miernom a postupnom dopade. Čiže žiadny dramatický pokles, žiadne zničenie, žiadne sekanie trhu. Teraz momentálne dostávame veľa otázok od médií kde teda je ten brutálny pokles, o ktorom my sme v novinách písali – no žiadny takýto pokles neexistuje, pretože nikto to ani nepredpokladal. Skôr sme čakali mierny pokles. A ak sa pozriete na tie čísla, ktoré sú na grafe, v podstate ten vývoj je v súlade s tým, čo sme predpokladali. V simulácii, ktorú sme vám pred rokom ukazovali, sme hovorili, že o tomto čase medziročný prírastok rastu úverov domácnostiam mali byť asi na úrovni 3,1 mld., momentálne sme na úrovni 3,2 mld. - ešte pred polrokom to bolo asi 3,6. Čiže ten pokles tu je, ale ten pokles nemôže byť radikálny. Nemôže byť radikálny, pretože zosekanie takéhoto trhu by malo zákonite dopady na ekonomiku, na domácnosti, čiže preto očakávame skôr postupný pokles úverovania a očakávam, že bude pokračovať aj ďalej. Ďalej by som prešiel k zadlženosti, pretože trh úverov sledujeme hlavne kvôli tomu, aký dopad má na zadlženosť domácností, keďže nadmerná zadlženosť môže mať za následok väčšiu citlivosť domácností v horších časoch, čiže preto to monitorujeme. Ten príbeh poznáte – hovorili sme už viackrát, že za posledné roky sa nám zadlženosť takmer zdvojnásobila a ak sa pozrieme na ten graf – síce nie na tento, ale ten, ktorý máme v správe – ukazuje, že v rámci regiónu strednej a východnej Európy tá zadlženosť už patrí k tým najvyšším. Čo je ale dôležité a čo v podstate už súvisí so spomaľovaním tempa rastu úverov, že aj tempo zadlžovania sa spomaľuje. Čiže ak to meriame cez ukazovateľ dlhy voči HDP – to, čo máte možnosť vidieť na tej modrej čiare – tak medziročný prírastok nám výrazne spomalili. Kým ešte v roku 2016, začiatkom roku 2017 dlh voči HDP nám každoročne medziročne stúpil o 3,5 percentuálneho bodu, teraz sme na úrovni 1,5 %, čiže ten trend je pekne vidno aj pri spomaľovaní tempa rastu zadlžovania. Stále ale platí, že aj 1,5 % patrí k tým vyšším hodnotám v rámci EÚ, čiže očakávame, že to číslo by malo klesať ešte ďalej. K zadlženosti ešte dve poznámky – prvá je znova niečo, čo hovoríme už dlhodobo – ako riziko vnímame, že slovenské domácnosti majú pomerne málo finančných aktív, teda ak to meriame vo vzťahu k HDP alebo vo vzťahu k finančným dlhom domácností. No má to niekoľko takých negatívnych stránok – v prvom rade ak dôjde k zlej situácii finančnej, domácnosti nemajú práve tie likvidné aktíva, ktoré môžu použiť na splácanie dlhov. Ukazuje sa – v správe to ukazujeme – že Slovenské domácnosti sú skôr orientované práve na držbu nehnuteľností, čo je fajn, ale z pohľadu stability je potrebný nejaký balanc medzi finančnými a nefinančnými aktívami. Druhou témou, ktorú som ešte chcel spomenúť a ktorej sa venujem v našej správe, je postupná penetrácia dlhu po rôznych vekových kategóriách. V správe vám ukazujeme, ako v čase táto penetrácia rastie takmer pri všetkých vekových kategóriách.

Porovnáваме to aj s priemerom za Európsku úniu a ukazujeme, že v podstate pri všetkých tých kategóriách v horizonte posledných ôsmich rokov sme dobehli to, čo je bežný priemer alebo medián európskych štátov. Pri dvoch kategóriách, čiže tých najmladších – do 35 rokov a myslím, že nad 70 rokov – dokonca sme už aj prekročili to, čo je mediánom alebo strednou hodnotou európskych štátov. Čo je tiež asi zaujímavá informácia – je rozdelenie zadlženosti alebo teda penetrácie podľa typov produktov – a ukazuje sa, že na Slovensku v podstate od veku 35 až 50 rokov jednoznačne dominuje dlh vo forme úveru na bývanie, v starších vekových kategóriách už potom dominujú práve spotrebiteľské úvery. Čiže to sú tiež také zaujímavé štatistiky, ktoré nájdete v správe. Dobré, veľmi krátko ešte k domácnostiam – hovorili sme o dvoch cieľoch – čiže spomalenie tempa rastu, ktoré je nejaké postupné a očakávame, že bude pokračovať, ale druhé také riziko alebo cieľ, ktorý sme mali, bolo adresovať rizikovosť nových úverov. A tu možno na jednom príklade vysvetlím, čo znamená tá rizikovosť – a zoberte si taký príklad, že máte dvoch priateľov niekde zo základnej školy – Jožko a Milan – a teraz obidvaja si od vás chcú požičať peniaze. S tým, že možno Jožko je práve ten, ktorý neskončil ani základnú školu, má nižší príjem, dosť nepravidelný príjem, nemá ani žiadnu nehnuteľnosť, chce od vás 10 tis. EUR, na druhej strane Milan je pomerne perspektívny človek s dobrou prácou, s dobrým príjmom a vlastní nejaké nehnuteľnosti – a tiež chce od vás 10 tis. EUR. Pokiaľ požičiate obidvom 10 tis. EUR, tak pravdepodobnosť zlyhania pri tom druhom je pomerne nízka, ale pri tom prvom pomerne vysoká. Čiže vy ako banka alebo vy ako rozumný človek, by ste mali v podstate tú sumu, ktorú požičiate prvému znížiť a tým pádom aj ten úver alebo jeho pravdepodobnosť zlyhania tam výrazne klesne. A o tom je práve rizikovosť a na túto rizikovosť sme sa snažili pozrieť v rámci dát, ktoré máme vlastne v bankovom sektore. Čiže čo sme urobili je vlastne široká paleta rôznych analýz a môžem vám povedať, že toto je jeden z tých dôrazov, na čo sme kládli v našej analýze, ale možno pre vás taká dôležitá informácia – keď sme sa pozreli práve na rizikovosť jednotlivých úverov poskytnutých v rôznych kvartáloch od začiatku roku 2017 do roku 2018 a pozreli sme sa aká je vlastne pravdepodobnosť zlyhania, čiže rizikovosť tých klientov, tak ako máte možnosť vidieť na tom grafe – v čase klesá. Čiže v čase ako banky poskytovali úvery, tak bol stále väčší súlad finančnej pozície klientov s tým, aký dostali úver. A toto vnímame v podstate ako pozitívny efekt našich opatrení. Ale ako som spomínal – toto je len jeden pohľad, nájdete podstatne viac takých rôznych analýz, ktoré práve poukazujú na pokles rizikovosti v portfóliu hlavne pri nových úveroch.

Dobré, krátko k obchodnému modelu bánk – pán Dvořáček už spomínal, že toto je jedno tiež z tých hlavných rizík, ktorým sa venujeme – nie je to znova niečo nové, už v minulosti sme to spomínali. Veľmi rýchlo to len zhrniem – obchodný model našich bánk je v podstate

jednoduchý – to znamená – berú vklady, poskytujú úvery a zarábajú hlavne na úrokovom rozdiely, čiže na úrokovom príjme. V posledných rokoch sme ale videli výrazný pokles úrokových sadziieb na Slovensku a v podstate ziskovosť, ktorú banky dosahujú závisí alebo súvisí hlavne s tým, že poskytujú stále viac úverov a zároveň im klesajú náklady na kreditné riziko. Problém je ale v tom, že pokiaľ sa tieto faktory zmenia – a to sú pomerne rizikové a volatilné faktory – ziskovosť sa zákonite môže tiež zmeniť. Čo sme v tejto správe skúšali – skúšali sme práve ako je citlivá ziskovosť na zmeny rôznych faktorov. Uvediem len príklad – zobrali sme si nejaký základný scenár, čiže predikciu, kam by sa ziskovosť mohla pohnúť v horizonte troch rokov. Vychádzali sme z predikcie Národnej banky s tým, že sme už počítali s miernym nárastom úrokových sadziieb alebo s miernym nárastom nákladov na kreditné riziko – a ten základný scenár ukazuje, že v horizonte troch rokov ziskovosť mohla klesnúť asi o 18 %. Ale čo je dôležité – keď sme menili rôzne parametre, tak sa ukazuje, že aj malá zmena tých parametrov môže výrazne posunúť celú ziskovosť. Na tomto slide alebo na tejto tabuľke vám ukazujem hlavne posun v úrokových sadzbách, čiže ak by sme napríklad nepredpokladali, že sadzby stúpnu, ale ostanú stabilné alebo dokonca poklesnú, ziskovosť nám klesne takmer o tretinu. Čiže to len naznačuje, že ziskovosť bánk je pomerne citlivá na rôznych týchto ukazovateľoch. Pán Dvořáček už naznačoval – a v podstate to už hovoríme dlhodobo – ukazuje sa, že citlivejšie sú práve menšie a stredne veľké banky, čo súvisí s tým, aký majú biznis model.

Krátko k odolnosti finančného sektora alebo teda ziskovosti, kapitálovej primeranosti – už bolo spomínané, že ziskovosť medziročne stúpila na konci roka 2018 asi o 7 %, v I. kvartáli sme videli už pokles asi o 3 %. Naďalej však banky patria k tým ziskovejším, čo je ale tiež dôležité spomenúť v tom medzinárodnom kontexte – kým európske banky v podstate v ziskovosti idú smerom hore, naše banky skôr stagnujú. Čiže ten rozdiel v ziskovosti sa zužuje – medzi ziskovosťou našich a zahraničných bánk. Krátko ešte ku kapitálovej primeranosti – mierne poklesla, ale stále sa nachádza na relatívne vysokých úrovniach, ale ako už pán Dvořáček naznačoval, tie finančné riziká alebo tie cyklické riziká, sú stále pomerne silné a preto považujem za dôležité, aby kapitálová primeranosť bola na dostatočnej úrovni. Pri veľkých bankách vidíme, že je pomerne vysoká, čiže skôr ide o udržanie tejto úrovne, ale pri malých bankách by sme očakávali práve zvyšovanie tejto úrovne.

Na záver dovoľte taký prehľad tých najvýznamnejších rizík – v správe ich určite nájdete podstatne viac ako tri riziká, ale toto sú tie najdôležitejšie: Čiže už sme spomenuli rast úverov – stále je pomerne silný, ale vidíme postupný pokles v tempe rastu - takisto postupný pokles rizikovosti nových úverov, čo vnímame ako pozitívne a predpokladáme, že bude to ďalej pokračovať. Druhé riziko je hlavne o udržateľnosti obchodných modelov a odolnosti

bankového sektora. Na jednej strane vidíme práve citlivosť ziskovosti, na druhej strane je dôležité ešte v týchto dobrých časoch vytvoriť čo najväčšie vankúše kapitálové a tým pádom zvýšiť odolnosť v prípade nejakých horších časov. No a posledné to riziko je hlavne teda o externom prostredí – ak príde teda nejaký šok do nášho finančného sektora, je vysoko pravdepodobné, že príde zo zahraničia. To, čo nájdete v správe, je v podstate možno trochu negatívnejšia správa o tom, čo sa deje v zahraničí, ale je dôležité to monitorovať. Lebo hovorím, že ak príde šok, tak príde práve odtiaľto. Takže dámy a páni, to je všetko z našej strany a nech sa páči.

Reuters

Správu som ešte nečítala, takže sa možno spýtam na niečo, čo tam potom nájdem – vy ste spomínali, že jeden z tých scenárov stress-testu bolo, že keby nastala kríza v podobnom rozsahu, aká bola, tak by tá kapitálová primeranosť klesla o nejakých 5 % - skúste viacej povedať, čo by to teda znamenalo – ten pokles na tých 13-dačo – aký veľký problém by to bol teda pre banky. Druhá otázka bude – niekde som tam len narýchlo prečítala, že pripúšťate možnosť ďalšieho zvyšovania proticyklického vankúša – len sa chcem uistiť – je to napriek tomu, že teda vyzerá, že tie opatrenia fungujú a že teda sa spomalil ten rast úverov, hoci je stále najvyšší? A potom moja klasická otázka – úvery domácnostiam – vy ste tam rozpisali na dva faktory, jedny sú úvery na bývanie, druhé sú spotrebné úvery – tam ste to porovnali s minulým rokom – či máte aj číslo akoby spojené teda, že či vieme dať nejaké číslo, ktoré porovnáme s porovnateľným obdobím minulého roka – celkovo úvery domácnostiam – aký bol rast?

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ úseku obozretného dohľadu

Pokiaľ ide o proticyklický kapitálový vankúš, tak tento je koncipovaný trošičku širšie a netýka sa len retailových úverov, ale týka sa všetkých poskytnutých úverov bankami, teda aj korporátneho sektoru. A týka sa už naakumulovaných rizík, ktoré v tom bankovom sektore sú. Čiže aj napriek tomu, ak by sa potvrdilo v ďalšom období – čo my aj predpokladáme – že to tempo rastu bude zvoľňovať – napriek tomu máme taký kompozitný ukazovateľ, rôzne indikátory, ktoré nám naznačujú už dnes, že by proticyklický kapitálový vankúš mal byť vyšší. Takže netreba ho chápať a vnímať len v priamej súvislosti k retailovým úverom, to je veľmi dôležité – zahŕňa celé úverové portfóliá bánk. Pokiaľ ide potom o ten stresový test, tak ono to na prvý pohľad vyzerá, že čo sa stane, keď to z 18 klesne na 13, ale treba si uvedomiť, že hovoríme o priemere za celý sektor. Keď to rozbijeme na jednotlivé banky, nie každá banka má

dneska úroveň kapitálovej primeranosti 18 %, to je priemer – čiže pokiaľ ide o banky, ktoré by mali dnes nižšiu individuálnu úroveň – a hovorím zároveň hypoteticky a nemôžem byť ani konkrétny – ako 18 %, tak v niektorých prípadoch by sa už mohla dostať tá kapitálová primeranosť jemne pod úroveň regulatorne vyžadovaných úrovní kapitálovej primeranosti – mám na mysli pilier 1, pilier 2, plus vankúše – teda celú tú stavbu, ktorá sa tam nachádza. A ostatné doplní pán Ličák, čo som nepovedal.

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni NBS

Ja rozmýšľam, čo mám doplniť v podstate – tretia otázka bolo o čísle – moja chyba, že to číslo tu nemám, viem, že vás to číslo stále zaujíma – ale hneď, keď prídem hore, tak vám to pošlem mejlom – dobre?

Hospodárske noviny

Ja by som sa chcel opýtať viacero vecí k tomu vlastnému kapitálu a kapitálovej primeranosti, o ktorej ste hovorili v tej predchádzajúcej správe, ktorá teda bola asi pred pol rokom alebo kedy vydaná – tam je uvedené – vy ste teraz povedali, že tá kapitálová primeranosť je v zásade vyhovujúca, tam ste písali, že je na úrovni spodného kvartilu Európskej únie – to znamená, že možno kým tá ziskovosť je ešte relatívne lepšia, tak práve tento ukazovateľ nás radí ako keby možno dole v rámci únie – či to nie je problém a či s tým netreba teda niečo robiť aj pri súčasnom nastavení. Druhá otázka – pri nových úveroch – nemyslím stav úverov, ale nové úvery – že či sa, odkedy ste zaviedli tie nové opatrenia, zvýšil refinanc. To znamená – ja neviem – predtým to bolo 30, teraz je to 50 – že či tam vidieť to, že proste ako keby ten nový obchod sa viac presúva na refinancovanie. A možno ešte tretia otázka, ktorá mi z tohto vyplynula – v tej správe predchádzajúcej znovu ste písali, že čo sa týka – dynamika rastu zadlženosti firiem – že tá sa v podstate nemenila – to platilo v predchádzajúcom období, že či to platí stále. Dynamika zadlženosti firiem – ako keby – v tej minulej správe v zásade stagnovala alebo teda nerástla – či to stále platí.

Marek Ličák, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni NBS

Začnem od poslednej – dynamika zadlžovania – čiže keď meriame dlh voči HDP dokonca poklesla teraz v podnikovom sektore, ale to čo v správe tiež zdôrazňujeme je jeden ukazovateľ, to je dlh voči vlastným zdrojom – a to hovorím, že stále patríme k najvyšším v rámci EÚ aj v rámci tohto regiónu. Čiže – a to je dôležitý ukazovateľ, lebo to hovorí o bilančnej vlastne

rovnováhe tých podnikov a tam sme stále pomerne vysoko. Ale keď to zoberieme takto z agregátneho pohľadu, tak tá zadlženosť mierne klesala vo vzťahu k HDP.

Hospodárske noviny

Do tej zadlženosti patria povedzme aj dlhopisy alebo vyslovene iba vystavenie voči bankovému sektoru?

Marek Ličák, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni NBS

Myslím, že toto, o ktorom hovoríme, myslím, že sú len úvery. Predtým sme mali indikátor, kde sme brali aj dlhopisy, v podstate aj to cross-border financovanie, len tie štatistiky sú pomerne nestabilné, ťažko im veriť, čiže toto sme zamerali iba na úvery. Potom tam bola otázka ku kapitálovej primeranosti a poklesu – porovnanie so zahraničím ako nám dáva nejakú indikáciu, kde sme v porovnaní so zahraničím, ale nie nevyhnutne to hovorí o stabilite tých bánk. Čiže každý bankový sektor má svoje špecifické riziká a tomu zodpovedajúcu úroveň kapitálovej primeranosti – treba si uvedomiť, že momentálne keď sme na 18 %, pri najväčších bankách, ktoré majú najvyššiu kapitálovú požiadavku na kapitál, lebo majú aj vankúše pri systéme banky – sa tá požiadavka pohybuje na úrovni 13-14 %. Čiže stále máte možnosť vidieť, že ten vankúš je na úrovni 4 % s tým, že menšie banky tú požiadavku majú ešte mierne nižšiu. Čiže ten vankúš minimálne na sektorovej úrovni je pomerne vysoký, ale tak, ako hovoril pán výkonný riaditeľ – každá banka je v inej pozícii, čiže každá banka má zákonite inú citlivosť pokiaľ dôjde k nejakému stresu.

Hospodárske noviny

A to refinancovanie?

Marek Ličák, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni NBS

Refinancovanie – áno, miera refinancovania stúpla a hlavne aj po prijatí tých opatrení a nepamätám si presne to číslo, ale išlo to hore, takže tiež môžem to poslať potom mejlom.

Bloomberg

Obvykle na týchto tlačovkách zaznieva taký apel na banky, aby neboli veľmi rozšafné s vyplácaním dividend, aby čím viacej koncentrovali ten kapitál alebo zisk vo forme kapitálu – dnes to nezaznelo – tak sa len chcem spýtať, že či to je teda niečo, kde ako nevidíte nejaký problém. A ešte som chcel jednu vec sa spýtať, ale... ..(nekvalitný záznam, pozn. prep.)...

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ úseku obozretného dohľadu

Skúsím odpovedať na prvú, možno naskočí aj tá druhá otázka. Pokiaľ ide o apel na výplatu dividend, je to sezónna záležitosť. Treba si uvedomiť, že sme momentálne po valných zhromaždeniach, takže teraz apelovať na výplatu zisku, ktorý sa nevytvoril, by nebolo – sezónne. A z dlhodobého hľadiska to samozrejme platí, my sme v zásade videli ako bol rozdelený zisk za rok 2018 a musím povedať, že niektoré subjekty postupovali relatívne uvážlivo berúc do úvahy všetky kapitálové požiadavky, ktoré budú musieť plniť v nasledujúcom období. Mám na mysli napríklad SREP hodnotenie, z ktorého vyplýva nejaká požiadavka na pilier 2, mám na mysli aj nami už zrealizované zvýšenie proticyklického kapitálového vankúša – od 1. 8. ideme na 1,5, plus hovoríme, že je možné, že v ďalšom období pôjdeme ešte vyššie. Čiže nám sa to zdá, že to je férová hra, že my im to hovoríme dopredu, my už teraz hovoríme, že zvážime zvýšenie proticyklického kapitálového vankúša, aby na jeseň, prípadne v zime, keď sa budú akcionári rozhodovať, čo ako naložia so ziskom, aby už vedeli, že tu bude zvýšená požiadavka. Čiže minimálne verbálne intervenujeme cez požiadavku na vankúše nepriamo.

Bloomberg

Chcel som sa spýtať ešte na rast – už aj samotná centrálna banka aj ministerstvo financií hovorí o radikálne teda nižšom raste než sa pôvodne predpokladalo, aj v rozpočte čakajú sa, že vlastne každá ďalšia predikcia bude horšia ako tá aktuálna, najmä v tomto nejakom najbližšom období – aké veľké vrásky táto konkrétna vec vám robí? Už teraz je jasné, že tá ekonomika pôjde omnoho pomalšie ako sme si mysleli možno pred pol rokom.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ úseku obozretného dohľadu

No, keďže toto nie je tlačová konferencia po predikcii, ale k správe o finančnej stabilite, tak tie vrásky v tejto chvíli ako nie sú až také závažné. Ja samozrejme nechcem hodnotiť ďalší vývoj predikcií, videli sme nejaký rýchly monitoring, ako sa vyvíjala situácia v I. štvrtroku 2019 naposledy na Bankovej rade a môžem povedať, že Slovensko vychádza zatiaľ veľmi dobre a k budúcnosti sa nemôžem vyjadriť, lebo hovorím – nie som za oblasť predikcií a rastu hrubého domáceho produktu. Pokiaľ ide o sekundárny dopad samozrejme na finančnú stabilitu, ten sme povedali, ten je jasný.

Marek Ličák, riaditeľ odboru dohľadu na makroúrovni NBS

Ja možno len doplním, že z pohľadu finančnej stability vždy bude asi nejaká vráska pokiaľ vieme, že dochádza nejaké horšie obdobie a preto aj keď si prečítate tú správu – a v podstate máme to aj na tomto slide – preto hovoríme, že je potrebné zvýšiť vlastne kapitál, aby sme sa pripravili na tie horšie časy. Čiže o tom je finančná stabilita, makroprudenciálna politika – budovať vankúše v dobrých časoch, aby sme to vedeli v zlých časoch nejako využiť. Čiže aj o tom je ten apel, lebo vieme, že pravdepodobne tie časy môžu byť horšie.

Reuters

Na papieri píšeme, že rast úverov domácnostiam máme najrýchlejší v EÚ a v správe je, že v eurozóne – tak which one is it?

...(pozn. nekvalitný záznam)...

Martina Vráblik Solčányiová, hovorkyňa NBS

Pokiaľ nie sú ďalšie otázky, tak ďakujem veľmi pekne za účasť.